

ΕΝΑ ΥΠΕΡΟΧΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ

ΤΟΥ ΓΟΥΣΤΑΥΟΥ ΑΙΜΑΡ

Η ΜΕΓΑΛΗ ΚΑΡΔΙΑ

(Συνέχεια εκ του προηγούμενου)
—Φύγε αβριο... Μά πρόσεξε... Πρόσεξε μην τού πής τίποτε... Κι' αν τυχόν θρήκε τά Ιγνη μας και θελήση νά με συναντήση, ξεγέλασε τον και στρέψε τον σε άπατηλές κατευθύνσεις... "Υστερα από τέσσερες ημέρες θάχη σωθή πειά και θά πεθάνω ήσυχη κι' εύτυχισμένη...

XVII
Ο ΜΑ'ΥΟΡΑΛ ΕΥΣΕΒΙΟΣ

"Η αναριθμητες και πονηρές προφυλάξεις, τις όποιες είχε πάρει ο Νεχού-Νουτάχ για ν' άποκρύψη τά Ιγνη της πορείας του—έπειτα άπ' την καταστροφή της Άκροπόλεως και την αιγματολογία της δόνας Ζεσοουσίας—στάθηκαν άνώφελες. Κάθε άλλος θέβασια θά ξεγελιόταν, είτε άπόστακνα άμερικανικού στρατού ήταν, είτε άσυμμορια ληστών ή «μπολουόκι» τυχοδιωκτών και κυνηγών Λευκών.

Μά κυνηγοί της πείρας, της δξυδερκείας και της πασίγνωστης κι' έπίφοβης Ικανότητος της Μεγάλης Καρδιάς και τού συντρόφου του, δέν ήταν δυνατών νά γελαστούν, θέβασια.

Ότε στιγμή δέν ένοιωσαν άμφισβολά, οι δύο τολμηροί κυνηγοί, ανετικά με την ακρίβεια των Ιγνών τά όποια έκολουθούσαν. Συνηθισμένοι στα «ζικ-ζάγκ» της πορείας των Έρυθροδέρμων, στα άπρόοπτα ακρασιώματα των στα δένδρα, στις ενοσείρες δρασκελίεις των και στών θηματιού τον μέσα στα νερά σάλιακιών ή ποταμιών, καθώς και στις ψεύτικες έπιστοοφές των επάνω σε προηγούμενα Ιγνη και στούς ψευδοσταθμούς που έκαναν, άφωνα έλευθερα τά ραστρέρος νά μυρίζουν τά Ιγνη και νά γαυγίζουν γαροπά, κάθε φορά που ξετρυπώναν την άληθινή κατευθύνση άνάμεσα στις άπατηλές και ψεύτικες.

Στά τελευταία, και μέσα σε λίγες ημέρες, άνακάλυψαν Ιγνη τόσο πολύ φρέσκα, ώστε μόλις λίγα χιλιόμετρα θά ποσορευνούσαν πειά οι Έρυθροδέρμοι άπ' τούς δύο κυνηγούς. Μιά ύψιχα επίτελους, την όποια πέσασε ή Μεγάλη Καρδιά με τόν σύντροφό του κοντά στην βγνή ενός βροσορό μικρού ποταμιού, που τό γλυκό μουσοορίσμα τό ναουσίειε τόν ήπιο τόνος γαλήνια για άκατέτες άρες, έζητησαν κ' οι δύο τούς χαρούμενοι κι' εϋδιάθετοι.

"Ήταν σκοτάδι άκόμη, μά μάντεψε κανένας ότι ή χαραυγή ήταν κοντά. Σθέλος τό Άνοιχτόκαρδος, πετόχηκε όρθος, έβριξε μία ιατιά στα σελωλιμένα—άπό συνετή ποίνια—άλονά τους, που έβροκαν ήρεμα κοντά τους κι' έψαξε τό διαάκι του.

"Έθναλε άπό κε' μέσα του κομμάτια ψωμιού και ήπτό μπουτί ζαρκασιού, τόκουε σε φέτες, και θλέπεντας μία ζαρκική «θουθα-μάρα» στη Μεγάλη Καρδιά τη σεβάστια κι' άργισε νά τώχη μοναχός του.

—Μά τί έχεις; τόν ρώτησε στα τελευταία. Άλλοιώτικος ζήτησης και γωριε λόγο είσαι άλλοιώτικος τώσα... Δέν γαίσιεσαι που φθάσαμε κιόλας κοντά στα παλιόσκυλα που κρατούν ανιμάλωτη τη υπότα σου;

"Η Μεγάλη Καρδιά κούτσε και πάλι σιγά τά δόντια του, άποσορημένους σε αθεαία μιλλονή. Σε μία στιγμή επίτελους, ειπε στόν Άνοιχτόκαρδο:

—Άς καθήσουμε μία στιγμή... Τίποτε δέν μας άναγκάζει νά θιασταθίμε τόσα... Δέν θά πεινδξη τη μάνα μου ο Άποκέφαλος τόση γαίνισια κπο φοβόμαστε, αν δέν τόν ήθ ποδά ή αν δέν υιοί στείλη κανένα γιοιό-κακο ήμισμα... Τόν έβλο κλάε τόσα νάμια κι' έπιαθα άπ' τί πάστα είνε καιμωμένος... Μά πέε μου, κίσε: Δέν ποήλεσε κάτι νάε:

"Ο Άνοιχτόκαρδος κούτσε τόν ανιμάλωτο του με ζωνη έκπληξη κι' άπορία και δέν έθναλε μιλιά.

—Δέν ποήλεσε, έφανολούθησε τότε ή Μεγάλη Καρδιά, άτι στα μέση που ζυνώνισσε θελόνταται τά λυμεία τά σκίλια τών Κομμονών... Κι' άτι ο σίλωνας αθιε στα σιμεία πειά σ' ατά κι' άτι θά πειρατινίζεταί τώρα άπ' τις έκαστοντάδες τών πολεμι-

στών του, χωρίς νά λογαριάσουμε και τούς συμμάχους του της φυλής τών Έρπετών;...

—Σωστά! μουρμούρισε ο Άνοιχτόκαρδος, ρίγοντας συγχρόνως γύρω του έρευνητικά θλέμματα. Και θά θέλης νά πής, τί διάβολο θά καταβρώσουμε οι δύο μας έμεις μέσα σ' αυτό τό σκυλόδι.

—Τό μάντεψες! θεβαίωσε ή Μεγάλη Καρδιά, ενώ τό πρόσωπό του σκετένιαζε πιο φοκιά.

"Ο Άνοιχτόκαρδος εροθόηξε με φιλοσοφική έμβρίθεια, έξυσε τό κεφάλι του και περιώρισθηκε νά πή:

—Έστο, άγαπητέ μου φίλε. Παραδέχομαι πως είνε πολλοί σαν τά μυρήκια. Και τί μ' αυτό δίως; Τι θά χάσουμε έμεις πάλι, αν άποφασίσουμε μία έφοδο μέσα στα δία;

—Σ' εύχαριστώ, γενναίο μου φίλε! Έκανε ή Μεγάλη Καρδιά, συγκινημένος άπ' την αυτοθυσία τού συντρόφου του. Μά τό θεωρώ έντελώς άνώφελο. Μάλλον ή ποινια θά μάς ώφελήση τώσα.

—Άς πονηρευτούμε, λοιπόν! παραδέχτηκε ο Άνοιχτόκαρδος.

—Αυτό προσαθώ τόση ώρα... Δέν μου λές, έχουμε πουθενά έδω κοντά μας στημένες γαίνες;

—Όφού! Όρκο παίρνω στα κακάνια της κολάσεως, ότε τρελ-λάθηκες, φίλε! ξεφώνισε έκθαμβος ο Άνοιχτόκαρδος, Δέν πηρες είδησι άκόμη, ότι μισό χιλιόμετρο πιο πέρα είνε τό μεγάλο έλος τών καστόρων;

—Ένεις δίκιο! Έκανε γαιωγελώντας πικρά ή Μεγάλη Καρδιά. Μά τί τά θέλεις; Ατά ή ανισύλλητα της λαοεπιτης μου μάνας μου έχει σαλέψει τά μυαλά. Ω, πρέπει με κάθε θυσία νά ή γλιτώσω.

—Άχ, έέρεις πόσο σού είμαι άφωτισμένος, φίλε μου! Έέρεις, ότι τό κάθε τί που κάνεις, είνε καλά καιμωρό. Μά ένα πογάμ δέν θά σοϋ συγνωρήσω ποτέ, Μεγάλη Καρδιά: Τό ότι έσπασες μονάνα τό ένα υπάστω τό Άποκέφαλο, ενώ σοϋ ήταν τόσο εύκολο νά του σπάσει άπειθεια τό κεφάλι. Άς έλιπίσουμε, ώστόσο, πως δέν θά μείε κοστήσι άκόμα ατά ή άπρονουσία, γιατί αν τόκωσε τη υπότα σου ο Άποκέφαλος καταλαβαίνεις πως δέν άποθλέπει σ' ατά. Τό σενόδι του είνε νά σοϋ νδύσει τό κεφάλι, κατά τόν διει και ενόριστο τόπο τών Έρυθροδέρμων. Βάζοντας για δόλωμα στό άγίστιο που θά σε τασκόπη την ίδια τη υπότα σου...

—Πολλά λάνια λές! διέκοψε ανυπόμονα ή Μεγάλη Καρδιά. —Ναι, μά είνε άπασασιτήτα για νά φτάσουμε στις ποάσεις! ανήχισε ο Άνοιχτόκαρδος, δίγως νά ενοληθη άπ' τη διακοπή του αίλου του. Λοιπόν, θε καθαλίτικέμουε κι' άς πάμε στο κοντινό ράιστο του Μάσου Ζαοκασιού. Μαζεύουε εκεί δρους επιπορομει προσιότερους ανιμάλους, έπιπορομει τούς Κοιάνους και τά άλλα παλιοστακάλα τό Έσπετα, και στην ποπή εικαίρια ριγνύιασε επάνω τους και λυτάνουε τη υπότα σου. Τι εμπάρας θά πάσουν πεντακόσιο θουμάσηδες ανν κι' έκείνος επιπορ σε καιμιά σπασαταρία από μας; Τι λές, Μεγάλη Καρδιά;

—Λέο, μουσοορίσε έκείνος σβίνοντας με ανικητό τό νεύο του, ότι είσαι ή πιο έξαιρητη ψυχή τού κόσμου, ότι θλιόσκω τη σωβλήη σου θαυμασία, κι' ότι θά την άκολουθήσω τυλά.

Οι δύο κυνηγοί δέν νασιέοισαν περισότερο. Πήσανε στα έλωνα τους, σφοδρως στα σκυλιά τους κι' άποεύνουε με κυκλική πορεία την κατακίνωση τών Έρυθροδέρμων—της όποιες ο κατός φαίνονται σε κίνα-διδό γιλιόμετων άπάταται ποδς τά εεία τους—κίλαπται άποτερότητα, με κατέλημα ποδς τό έλος πίν καστόρων. Ήσαν εβήσισι κάπος κι' οι δύο τους, ή έλπιζα της πιασπλε έπιπνίας τού σενόδι των τοίε γαιωπορίσε, κι' ενόισθη τόσα τό κουσάνο ν' άστεύνουετα ήμισιαθί τους και νά νελούν.

—Μπα... Τι έπαθου άνεσε τά σκυλιάλια μας και κίνουε έτσι; ειπε για μία στιγμή ή Μεγάλη Καρδιά οκιστώντας.

Και πορναστικά τά ανιλιά των που ποπορσεβιόντουσαν πορναστικά σ' έλο τό διαάπτινα σιλά, είναν κερει έβρανα σμιατά-αυπνίας, ύπερτα γόλας κι' στα τελευταία ρίχτηκαν μπροστά άποταχώς με γυρλι-

Ο Νεχού - Νουτάχ πλησίασε προς τόν πάσσαλο...

σμούς υπόκαφους και χαρωπούς.

—Θά μωρίστηκαν εδώ κοντά μας τὸ Μαύρο Ζαρκαδί, εἶπε ὁ Ἀνοιχτόκαρδος, καὶ τρέχουν νὰ τὸν θροῦν!

Ἀμίλητος ἡ Μεγάλη Καρδιά, ὄχι καὶ τόσο ἱκανοποιημένος μέσα τοῦ ἀπ' τὴν ἐξήγησι τοῦ φίλου του, σπρουνίσε τὸ ἀλόγο τοῦ θίασα. Ὑστερα ἀπὸ ὀλιγόλεπτο καλπασμό, ξεχώρισαν κι' οἱ δύο τους ἀπὸ μακριὰ ἕναν ἔφιππο, ποὺ ριγμένους μακροῦματα σχεδὸν στὸν τράχηλο τοῦ ἀλόγου τοῦ κάλπαιξε πρὸς τὸ μέρος τοῦς μὲ φρενασίμηνη ταχύτητα.

—Θεέ μου, ὁ μαστρο-Εὐσέβιος! μούγκρισε κιτρινίζοντας ἐξαφικὰ ἀσπ-ἀλεμόνι ἡ Μεγάλη Καρδιά. Γιατὶ μόνος; Τί ἔπαθε ἡ μητέρα μου;

Κανούριες λυσασάδες σπρουνίσε στὰ πλευρὰ τῶν ἀλόγων κι' οἱ τρεῖς ἔφιπποι ἄνδρες δὲν ἄρρησαν νὰ συναντηθοῦν.

—Δυστυχία! Δυστυχία! ψιθύρισε ἀποκαωμωμένος ὁ πιστὸς γερο-μαυροράλ, μόλις ἔφτασε κοντά.

—Γιὰ τὸ ὄνομα τῆς Παρθένας, τί συμβαίνει; ρώτησε ἡ Μεγάλη Καρδιά μὲ ἄγανια.

—Ἀχ, κύριέ μου, ἡ μητέρα σου σήμερα θὰ καθί ζωντανὴ ἀπ' τοὺς Ἐρυθροβέρμους! τραύλισε ὁ μαστρο-Εὐσέβιος ἀπελπισμένος. Τέσσερες ἡμέρες σὲ ἀναστήσει, καλὴ μου κύριε... Καὶ μόλις σήμερα κατορθώνω νὰ σὲ θρῶ... Θεέ μου, φοβοῦμαι πῶς θὰ εἶνε ἀργὰ πειὰ κι' ἡ συμφορὰ ὁθῆγι γίνε!

Ὁ Ἀνοιχτόκαρδος θλαστήθηκε τὴ στιγμὴ ἐκείνη φριχτὰ, καὶ μὲ ταχύτητα κερανοῦ ἔγειρε στὴ σέλλα τοῦ κι' ἄρπαιξε στὴν ἀγκαλιά του τὴ Μεγάλη Καρδιά. Ἄν δὲν προλάβαινε ἔτσι, ὁ δυστυχισμένος κυνηγὸς θὰ γκριζόταν ἀπ' τὸ ἀλόγο του, μὴν ἀνέχοντας πειὰ στὸ φρικαλέον γυτῆμα τῆς μοῖρας!

Μισολιπόθυμος ἀκόμα, ζαλισμένος, μὲ κομπιασμένον λαρύγγι, ἄκουε ἡ Μεγάλη Καρδιά τίς γοργές καὶ λαχανιασμένες ἐξηγήσεις ποῦ τοῦ ἔδινε ὁ μισοκέρως ἐπίσης μαυροράλ.

Ἄσφασι, ὄλο τὸ στίβαρό κορμί του συγκλονίστηκε σπασμωδικὰ. Ἰδιουργκρασίες σιδερένιες καὶ τρομερές σὲν τὴ δική του, δὲν μένουν πολλὴ ὥρα μουδιασμένες ἀπ' τὸν ἠθικὸ πόνο, δοσθήποτε σκληρὸς κι' ἂν εἶνε. Τίναςε ψηλὰ τὸ δασύμαλλο ἀρρενωπὸ κεφάλι του, ἀστραψαν τὰ ἔντονα μάτια του καὶ μὲ θρυχηθμὸ θηρίου ἀποφασισμένου, ρώτησε:

—Τί ὥρα θὰ κάψουν τὴ μητέρα μου;

—Τὴ χαρωγὴ, δὸν Ραφαέλ! μούγκρισε μὲ ραγιμένη φωνὴ ὁ μαυροράλ. Μὰ, ἀλλοίμονο, ὁ ἥλιος εἶνε ψηλὰ τώρα!

—Προφταίνω! μούγκρισε ξεσπὰ ἡ Μεγάλη Καρδιά. Πρὶν ἀνάψουν τὴ φωριὰ φωτιά οἱ κανήγηδες, χορεύουν πρῶτα τοὺς πολεμικοὺς γορούς των γασσομερώντας ἀρκετὰ. Ὡ, ἐλπίζω νὰ τὴ σώσω... Θὰ τὴν προλάβω ζωντανή!

Ἐσφιξε στὰ γαλῦθδινὰ γόνάτα τοῦ τὴν κοιλιὰ τοῦ ἀλόγου του, ἔχωσε ἄγρια τὰ σπρουνία του στὶς σάρκες του καὶ σκούβοντας στὸν τράχηλό του ρίχτηκε σὲ καλπασμὸ ἰλιγνιδῶδη, μεθυστικόν.

Οἱ αὐτρηφοὶ τοῦ τὸν ἀκολούθησαν στὰ τυφλά. Ἀκούοντας τὸ ποδοβολητὸ τῶν ἀλόγων τῶν, ἡ Μεγάλη Καρδιά γύρισε σὲ μιὰ στιγμὴ.

—Ποῦ πᾶς εἶ; ρώτησε θλιαία τὸν Ἀνοιχτόκαρδο.

—Μαζὺ σου, στὸ θάνατο ἢ στὴ ζωὴ! εἶπε ἀπλὰ ἐκεῖνος.

—Ἐλα! Ξαναμούγκρισε ἡ Μεγάλη Καρδιά καὶ θύβισε περισσότερο τὰ αἰματόβρεχτα σπρουνία του στὶς σπαρταγμένες σάρκες τοῦ ἀλόγου.

Ἦταν κάτι τὸ πένθιμο, κάτι τὸ ἀπείσιον ὁ τρομερὸς ἐκεῖνος καλπασμὸς τῶν τριῶν ἀνδρῶν πρὸς τὸν θάνατο. Ὁ ἕνας πίσω ἀπ' τὸν ἄλλον, γλωμοὶ σὲν περσιμένοι κι' οἱ τρεῖς μὲ τὰ ἐσπὰ των γείλη σισιμένα καὶ μὲ τὰ μάτια των ἀστραφτερά, πρῶδσαν χαντάκια καὶ μικροποτάμια, σκαρφάλλωναν σὲ ἀνηφοριὰς καὶ κατακυλοῦσαν σὲ κατηφοριὰς, μπηγνόμενα ἀκατάπαστα θρυχηθμὸς ἀνυπόμινης λύσας. Τὸ μερικινικὸ αἶμα τοῦ δὸν Ραφαέλ κόβλαξε κι' ἂν τὸν ἔβλεπε κανένας λυγιμένον στὴ σέλλα τοῦ καταθροῦμένου κι' αἰματολούουτου τρελλοῦ ἀλόγου του, θὰ τὸν νόμιζε ἐξάσπατος γιὰ ἕναν ἀπ' τοὺς φρικιατικοὺς Χινέτες (θρυκοκακισαμένους καθολαίρηδες) τῶν δεισιδαιμόνων λαϊκῶν θρούλων τοῦ Μεξικου...

XXVIII

ΤΙ ΑΠΟΓΙΝΕ ; ; ; ;

Στὸ στρατόπεδο τῶν Κουαγγῶν. Ὁ πολεμικὸς γορὸς τοῦ σ' ἀλ' π (γορὸς στὸν ὁποῖο οἱ Ἐρυθροβέρμους ἀπομιμοῦνται τὸ φρικτὸ γδάρσιμο τῆς κεφαλῆς τοῦ ζωντανοῦ αἰχμαλώτου) τελειώσε πειὰ.

Οἱ νεαρότεροι πολεμιστὰί τῆς φυλῆς παρατάχθηκαν σὲ ἀπόσασιν 20 μέτρων ἀντίκρου ἀπ' τὴ δόνα Ζεσουσίτα κι' ἔτοιμαζαν τὰ τόξα καὶ τὰ βέλη των. Ἦ γυναικες καὶ τὰ παιδιὰ, πάλι, μαζεύτηκαν παράμερα, μουμουρίζοντας τὴς καθιερωμένες προσευχές στοὺς θεοὺς των, γιὰ νὰ παρακολουθήσουν τὸ μαρτύριό τῆς αἰχμαλώτου των καὶ τὸν θάνατό τῆς ἀπ' τίς φλόγες τῆς φω-

τιάς.

Ἡ δυστυχισμένη ἀρχόντισσα ἔβλεπε τίς προπαρασκευές τοῦ ἀπαίσιο θανάτου τῆς μὲ τραγικὴ ψυχραμία, δεμένη σφιχτὰ καθὼς ἦταν στὸν πάσσαλο τοῦ μαρτυρίου τῆς. Μέσα τῆς ὀμοῦ ἀνυπομονοῦσε νὰ τὴν ἀποτελειώσουν, ὅσο πιὸ γρηγορότερα μποροῦσαν.

Γιατὶ;

Γιατὶ, ἂν προλάβαινε κατὰ κακὴ τύχη νὰ παρουσιασθῆ ἔντα μεταξὺ τὸ ἀγαπημένο τῆς, τὸ λατρευτὸ τῆς παιδί, θὰ θυσιαζόταν ἐκεῖνο γιὰ νὰ τὴ γλυτώσει.

Ἄγιες, οὐράνιες ὑπάρξεις ποῦ λέγεστε Μητέρες... Καὶ μόνον ὁ τίτλος σας αὐτὸς, τὸν ὁποῖο ζήλεψε κι' ἡ Θεοτόκος, ἀρκεῖ νὰ σὰς κἀν ἱερές...

Ὁ Νεχού-Νουτάχ πλησίασε τότε πρὸς τὸν πάσσαλο, κρατῶντας στὰ χέρια του τὴν πίπα του. Ἄπλωσε τὸ χέρι του, χαϊρετῶντας κι' ἔπειτα γαλάρωσε λίγο τὰ δεσμά, τὰ ὁποῖα πληγιάζαν τίς σάρκες τῆς δυστυχισμένης αἰχμαλώτου. Κατόπιν τῆς εἶπε μὲ θλιμμένη, πικραμένη φωνή, γιὰτὶ νόμιζε γιὰ δειλία τὴν ἀπουσία τῆς Μεγάλῃς Καρδιάς:

—Γυναίκα, δὲν μπόρῃς δυστυχῶς νὰ περιμένω περισσότερο... Ἡ ἱερὴ παραδόσεις τῆς φυλῆς μου ἐπιβάλλουν τὸ γρήγορο τέλος αὐτῆς τῆς σκηπῆς... Ὁ γυῖος σου δὲν φάνηκε ἀκόμα, ἂν κι' ὁ ἥλιος ψήλωσε πολὺ... Πρέπει νὰ πεθάνῃ!...

—Ὡ, σ' εὐχαριστῶ, ἀρχηγέ! μουρμούρισε ἐκείνη συγκυνημένη.

Ὁ φύλαργος τὴν κῦταξε, χωρὶς νὰ καταλαβαίνει τίποτε ἀπ' τὴν ἀπροσδόκητὴ ἀπάντησίν τῆς.

—Δὲν φοβάσαι τὸ θάνατο; Ξαναρώτησε.

—Ὅχι, ἀποκρίθηκε πάλι ἡ δόνα Ζεσουσίτα, μὲ ἀγγελικὸ καὶ μακρόθυμο γαυδίωλο. Ἡ ζωὴ μου ἦταν μιὰ διαρκὴς ἀγανία κι' ὁ θάνατος μοῦ φαίνεται πειὰ σὲν λυτρωμός... Ἄλλωστε, ἂν πεθάνω ἐγὼ, θὰ ζήσῃ τὸ παιδί μου. Δὲν οὐὸ τὸ ὀρκιστικὸς αὐτὸ στὰ κόκκαλα τοῦ πατέρα σου, ἀρχηγέ;

—Πραγματικά, τὸ ὀρκιστικὸ αὐτὸ στὰ ἱερά κόκκαλα τοῦ πατέρα μου! θεσβαίωσε μὲ ἀβελὴ συγκυγῆν ὁ Νεχού-Νουτάχ. Ἄκουσε δίως, Ὡρηθ Γυναίκα: Ἐγὼ κι' ἐγὼ μιὰ υπεῖθα, τὴν ὁποῖα λατρεύω... Ἐγοῦμαι λοιπὸν στὴ θέσι τοῦ παιδιοῦ σου, ποῦ τόσο θὰ λυπηθῆ ἂν θυσιασθῆς ἐξ αἰτίας του, καὶ σοῦ πρῶτεῖνο τὸ ἐξῆς... Θέλεις ν' ἀναθάλω τὸν θάνατό σου ὡς τὸ ἡλιοβασιλευμα; Ἐλπίζω νὰ μοῦ παραγορήσῃς αὐτὴ τὴ χάρισι γέροντες κι' ἂ ἱερεῖς τῆς φυλῆς μου... Ἴσως ὡς τὴν ὥρα ἐκείνη, νὰ παρουσιασθῆ ὁ γυῖός σου καὶ νὰ γλυτώσῃ ἐσά!

—Ἀνοῦθια, ἀρχηγέ... Θέλεις στίς ελλογίες τῆς υπεῖρας σου γιὰ σένα, νὰ ἐνώσω κι' ἐνὸς τίς δικές μου; Ἐδος διαταγῆ, τότε, νὰ τελειώῃ τὸ μαρτύριό μου τὸ γοργωρότερο!

—Ἄς γίνῃ τὸ θέλημά σου. Ὡρηθ Μητέρα! θύβισσε εὐδικρινὰ θλιμμένος ὁ Νεχού-Νουτάχ. Τώρα εἶνε ἀργὰ πειὰ γιὰ νὰ σὰς σώσω καὶ τοῦ δυό... Ὁ ἱερεὺς ὡς ἔκανε τὸ «τάξιμο» στὸν ποσάτη ἡας Μαῦρη Θεὸ τοῦ Θανάτου κι' εἶνε ἀπαραίτητο τώρα ἕνα τουλάχιστον θῆμα!

Ἡ δόνα Ζεσουσίτα ἔσκυψε τὸ κεφάλι τῆς καρτερικὰ καὶ σιωπηλὰ.

Ὁ Νεχού-Νουτάχ ὑποκλίθηκε πάλι κι' ἀποσώθηκε παράμερα σκυθρωπός. Ὑστερα ἔγινε «προσοχή» στοὺς παρατεταγμένους πολεμιστὰς του καὶ φώναξε:

—Τὸ θῆμα εἶνε νυναικά... Καταργῶ τὸ προκαταρκτικὸ μαρτύριον τῶν θελῶν... Ἐπιτόπω μόνον τὸν ἀπαραίτητο ἐξακοντισμὸ τῶν μαχαριῶν σας. Προσπαθῆτε ν' ἀποφύγετε ἀνώφελο καὶ ἀνεῦδρο θησάνισμα... Σημάδεψτε τεχνικὰ, ὡστε μονάχα ἐλαφροτάτες πληγὲς νὰ προφηνθοῦν τὸ θῆμα... Αὐτίσως ἔφτασε, ἀνόπτει τὴν πυρὰ... Κ' εἶθε ὁ προσάτης ἡας Μαῦρος Θεὸς τοῦ Θανάτου νὰ ἐκτιμῆσῃ ἀντάξιά μας τὴ θυσία ποῦ τοῦ προσφέρουμε!

Τὰ τύλιπαν τῆς φυλῆς κρότησαν πένθιμα. Ὁ ἱερεὺς-μάγος γονάτιζε καὶ μουρμούριζε προσευχές. Καὶ οἱ πολεμιστὰί ἀρχισαν τὴν ἀπαραίτητὴ αὐτὴ ἱεροτελεστία.

Ὁ καθένας ἔπιπε τὸ κυρτὸ μαχαίρι τοῦ ἀπ' τὴν ἄκρη τῆς αἰχμῆς μὲ τὸν δεικτὴ καὶ τὸν ἀντίχειρα τοῦ δεξιῦ χερσὶ τοῦ. Τέντωνε ὕστερα μπισσὰ τὸ μπράτσου, σημάδευοντας τὸ θῆμα μὲ τὴ λαθετὸ μαχαριῶν του. Ἐπειτα ἀνέμιζε γοργὰ τὸ χέρι του, σφενδόνιζε τὸ κοφτερὸ δῆλο μὲ ὀρμη, κι' ἐκείνο—σφρίζοντας ἀνατριχιαστικὰ στὸν ἀέρα—πήγαινε καὶ ὑψηλότερον στὸν πάσσαλο τοῦ θύματος, χαράζοντάς του ἐλαφρὰ τὴ σάρκα ἰσά-σα νὰ τρέξῃ λίγο αἶμα.

Χάρης στίς συστάσεις τοῦ φυλάργου των, οἱ πολεμιστὰί ἔφριξαν τὰ τρομερὰ κυρτὰ μαχαίρια των μὲ ἐξαιρετικὴ προσοχὴ καὶ διπλάσια ἀπὸ ἄλλοτε ἐπιδειξίτητα. Ἐτσι, καμιά σσοβαρὰ κι' ὀδυνηρὴ πληγὴ δὲν προεβλήθηκε στὴν ἄμοιρη ἐκείνη μητέρα, ἡ ὁποῖα μισολιπόθυμὸ ὡστόσο ἀπ' τὴν ἀγωνιολὴ λαχτάρα, εὐχόταν ἀνυπόμονα τὸ γρήγορο τέλος τῆς. Μόνον, ποῦ ἡ ἀλλεπλάλληλες ἐκείνης χαρακίες τῶν μαχαριῶν σὲν μπράτσου, στὸ λαϊμὸ καὶ στὸ πρόσωπό τῆς, τὴν εἶχαν καταπλημμυρίσει μὲ αἶμα ποῦ ἄ-

χνιζε φρουτά στην πρώην δροσιά, χωρίς θέβαια και νά τήν πο-
νούν πολό.

—Νά τελειώνουμε πειά! Ξεφώνισε σέ μιά στιγμή κομπιασμένος
άπό συγκίνησιν κ' άναόλις, πού ένοιωθε τήν χάλκινη
καρδιά του νά ταραξέται και τή χαλούθβινα νεύρα του νά λυ-
γίζουαν μπρός στήν ήρωική αούθοσία τής σπανίας εκείνης μη-
τέρας.

Πραγματικά, ή ύπεροχη δόνα Ζεσουσίτα 'άνικανη ν' άνθέη
πειά στίς συγκινήσεις και τίς άγωνίες τόσων ήμερών προηγου-
μένων, και στίς φοιητές σκηνές εκείνης τής στιγμής, είχε γείρει
τό κριζόμεαλλο κ' αϊματόθρεγτο ώμοφο κεφάλι τής στή
σπίθης και φαίνόταν σάν νεκρή. Μονάχη, άπό στιγμή σέ στι-
γη, ένα νευρικό άναφυλλήτο κ' ένα σπασμοδικό τίναγμα του
τυραννισμένου κορμιού τής φανέρωναν πώς ήταν ζωντανή ά-
κόμη.

Στήν καυχή αυτή του άρχηγού των, ο Κομάγχι σταυάτη-
σαν κ' άνάσταν κ' αύτή με άνακούφισιν. Με άστραφερά βλέμ-
ματα θαυμασμού κ' άγάτης, τά όποια έστρεφαν πρós τόν Νε-
γού-Νουτάχ, φαίνόντουσαν ότι έπδοκιμαζαν κ' αύτή τήν ήππο-
τική άπόφασι.

—Πηλοάσε, θεασάτε γέροντα! Ξανάπη ο φύλαρχος πρós τόν
Ιερέα, 'Απάγγειλε τήν έπιθανάτια εχγή σου, κοντά στό θύμα...
'Αρετά άπέφερε άπ' τή μητρική άγάτη τής, είνε μιά άδύναμη
γυναικά κ' ο Κομάγχι πολεμιστά δέν έχουν ένστικτα θηρίων
ζούγκλας... 'Ας πεινά τó γρηγορότερο, κ' ός τελειώνουν τά
βασάνια τής!

Ο Ιερεύς-μάγος τής φυλής πηλοάσε στόν υιοιστό πάσαλο.
Γονάτισε κοντά στό μισοάνασθητο θύμα και μουρούρισε τήν
έπιθανάτια εχγή. Τό άπήλασε κατόπιν άπ' τά μαρτύρια του
μητζιάματος άγκυθών σάν νύχια, τού άναμμένου θειασιού άνά-
μεσα στά δάχτυλα, τού μελιού στό πρόσωπο για νάρχουνται ή
μέλισσες κ' ή μίγεις νά τό κεντούν κ' άπό μερικά άλλα άκό-
μη μαρτύρια, άπαραίτητα όσάόσο στόν κώδικα κάθε Ιεροτελε-
σίας τών πρωτογόνων εκείνων άνθρωπών φυλών.

—Επειτα, ήταν τελείωσε ή ά-
παγγελία τών σχετικών αυτών
προσωνών. Ύιας πολεμιστής Κο-
μάγχις πηλοάσε με άναμμένο
δαυλό στό σωρό τών εφλεκταν
ξύλων κ' έβασε φωτιά.

Με σφιγμένη καρδιά τά πλήρη
των Έρυθροδέριων παρακολου-
θούσαν ώρα τήν τελευταία πρά-
ξι του φρικιαστικού δράματος,
θαιμαζόντας μέσα τους άυπό-
κριτα τόν ύπεράνθρωπο ήρωισμό
και τήν άγία αυταπαρήνησιν τής
άδύναμης εκείνης Ωγρης Γυναι-
κας. Η φλόγες δέν άργησαν νά
ώρνωθούν κ' ένας τσουυτερός κα-
πνός κύκλωσε τό φτωχό θύμα,
πού ήταν άνάσθητο, αϊματόθρε-
γχο και όρθια δεμένο στόν πάσαλό του.

Τό πνίξιμο του καπνού και τό πλίσιασμα τών άπαισιων φλο-
γών ζύπνησαν άπ' τή νάρκη τής τής δόνα Ζεσουσίτα για νά τήν
ρίξουν πάλι σέ άσυγκράτητο συναισθημα φρίκης.

Θά καιγόνταν ζωντανή!

—'Ας γίνη τό θέλημά σου, Θεέ μου!... ψιθύρισε με μιά ύστα-
τη προσέβασι. Δέξου με τήν άμαρτηλή κοντά σου, με προστά-
τεψε τό παιδί μου, τόν Ραφαέλ μου!...

Μά εαφικά, έμπηξε μιά κραυγή άνείπωτης άπελπισίας...

Οι Κομάγχι συνταράχτηκαν κ' άλληλοκουτάχτηκαν έκθαυ-
μοσι...

Καί πρίν προλάβει νά νοιώση κανένας καλά-κολά, συνέθη κάτι
τό άπροσδόκητο και θαυμαστό: "Ένας τρομερός καθάλλάρης,
καλπίζοντας με θεελλώδη μαυιά, ώρμησε καταμεσής στό στρα-
τόπεδο τών Κομαγχιών και σταμάτησε εκεί τό άλόγο του τό
άορισμό σάν νά μαγυράρωναν εαφικά κ' οι δύο. "Επειτα πή-
θηκε κάτω άπ' τή σέλλα, ρίχτηκε με θιαστήτικη θέλωσι άνάμεσα
στίς φλόγες τής πυράς, έκωψε τά δεματά τού θύματος με τό μα-
γαζί του και κρατώντας τό στήν άγκαλιά του άποτραβήχτηκε
έξω, γερά τσουροφιασμένος και μαύρος άπ' τόν καπνό:

"Ήταν ή Μεγάλη Καρδιά!...

—'Αχ, μά γιατί ήρθες παιδί μου; μουρούρισε με θαθεία ά-
πελπισία και θλίψη, ή αϊματωμένη κ' έπίσης καυαλισμένη άπ'
τίς φλόγες μητέρας του, ή όποια πρώτη τόν είχε δη κ' είχε ξε-
φώνισι έτσι.

—Μητερούλα μου, τί λές; Έκανε κ' ή Μεγάλη Καρδιά, τραυ-
λίζοντας άπό άνέφοραστη συγκίνησι. "Ισα-Ισα συγχώρεσέ με,
πού δέν προλάβα νάρθω γρηγορότερα... "Αχ, πόσο θά ύπε-
φερε, φτωχή μου μητέρα!

Τή στιγμή εκείνη, μπήκε στή μέση ο Νεγού-Νουτάχ, άκτινο-
βολώντας άπό άνδρική Ικανοποίησι. Με φωνή πού προσπαθούσε
νά τήν κάνη σταθερή, έλε στή Μεγάλη Καρδιά ο νεαρός φύλαρ-
χος, άπλώνοντας τό χέρι του:

—Καλώ ήρθε, ο άδελφός μου!... Τόν εύγνωμόνυ, γιατί με
τήν άφίξι του με λυτρώνει άπό σκληρές μά άναπόφευκτες τύ-

φεις... "Ανδρα περίμενε ή πυρά μου, κ' όχι μιά άδύναμη γυ-
ναικά!

—Είμαι στή διάθεσι σου, άδελφέ!.. έπεε σταθερά και ψυχραι-
α ή Μεγάλη Καρδιά. Μού ήταν άδύνατο νάρθω νωρίτερα, γιατί
είδοποιηθηκα άργά!... Είνε τώρα ελεύθερη ή μητέρα μου, νά
πάθ όπου θέλει άσφαλής!

—Είνε ελεύθερη ή τιμημένη μητέρα του άδελφού μου... "Έκανε
ότι μπόρεσα για νά κερδίσω καιρό, έπιθροδόνοντας έπιτηδες τή
μοιραία στιγμή... Είμαι εύτυχής, γιατί ή προσπάθειές μου έπέ-
τυχαν. Δέν θάχω πειά θάρος στή συνείδησι μου τόν ήρωικό μά
άδικο θάνατο μιάς άδύναμης γυναικάς!

—"Ω, σ' εύχαριστώ για όλα όσα έκανε, άδελφέ Νεγού-Νου-
τάχ! Πεθαίνο ήςυχος κ' εύτυχισμένος τώρα... Μητέρα μου, ένα
στερνό φιλή άπ' τά άγαπημένα χείλη σου... 'Υγίαινε, μητερού-
λα μου!... Σ' εύγνωμόνυ, Νεγού-Νουτάχ!

"Έσκυψε στή σωριασμένη χάμο δόνα Ζεσουσίτα ο υιοίς τής
κ' άνάξήτησε τά ώγά τής χείλη. Μά εκείνη άν και νάρκαμμένη
τόση ώρα, ένοιωσε τόν ύπεράστο κίνδυνο—μπρός στόν όποιο θά-
δίσε θεληματικά τό λατρευτό παιδί τής—και ταραχτήκε άσυχο-
ρη. Γάντζωσε με άπελπισία τά νύχια τής στά ροχά του και με
σπαραχτικές, γεορέσκραυγές ξεφώνισι:

—Παιδί μου!... Παιδί μου!... Ραφαέλ μου!... "Οχι εσύ...
Πέρασε πειά ή ώρα για σένα... 'Εγώ... 'Εγώ... Θά είμαι
τόσο εύτυχιμένη άν πεθ..."

Δέν άνθέξε άλλο ή άτυχη μητέρα και λιποθύμησε άπ' τόν κλο-
νημό. Δακρυθρεγτος τότε ή Μεγάλη Καρδιά, τήν έσφιξε με
λαχτάρα στά μπράτσα του.

Τήν έβωσε ένα στερνό φιλή στό χλωμό μέτωπό τής,
και γνέφοντας ύστερα στόν μαστρο-Ευσέβιο, πού είχε έντω-
μεταξύ καταφθάσει κ' αύτός, τού τήν παρέδωσε εύλαβικά στά
μπράτσα του, τραυλίζοντας άπό λυγμούς:

—Πάρε τήν... Φύγετε άμέσως μακριά... Φτωχή μου μάνα!...

Είθε νά ζήσης πειά εύτυχιόμη-
νη... "Αν μπόρεσης θέβαια, ύ-
στερα άπ' τό χαμό μου!...

Ο άφασιασμένος μαυράλ, με
φλογισμένα μάτια, έσφιξε θερ-
μιά τό χέρι του κυριού του και
τά λευκά μαλλιά του μουσκε-
ψαν άπ' τόν ιδρωτά τής άγω-
νίας του. Τοποθέτησε τό άναί-
σθητο κορμί τής λατρευτής του
άόχνησισας μπρός στή σέλλα
κ' έπάνω στά νόνατά του και
ναλαρώνοντας τά γαλινάρια του
άλόγου του άπομακρύνθηκε
πρός τό δάσος, δίγως κανένας
άπ' τούς βουδού 'Ερυθροδέρ-
μους νά τόν έυποδίση.

Η Μεγάλη Καρδιά παρακο-
λούθησε με τήν ύγρη ματιά του
τήν άπομακρυνότις, ώσπου

έπαψε πειά νά τούς θλέπη. "Υστερα, πνίγοντας έναν σπαραχτι-
κό στεναγμό, ώσθωσε άλόγιστο κ' ύπερήφανο τό κορμί του,
στράφηκε πρós τόν φύλαρχο και τούς άλλους άρχηγούς τών Κο-
μαγχιών κ' "Ερπειτά—πού τόν κυττούσαν τόση ώρα βουδοί άπό
θαυμασμό και σεαυάμο—και τούς έλε:

—'Αρχηγό και πολεμιστά! Έρυθροδέριμοι... Είμαι στή διάθε-
σι σας... 'Ελπίζω νά δεχτώ τόν θάνατο, σάν άνδρας άνάμεσα
σέ άνδρες όπως εσείς!

Η φωνή του ήταν σταθερή κ' ή ματιά του φλογοβόλοεσε.

Ο Νεγού-Νουτάχ πηλοάσε. Τό πρόσωπό του έλαμπε άπό δυ-
κολοσυγκοάτη γαρά. Ο άσποινός έγθρός του έπεφε στα
χέρια του επιτέλους. Με φωνή θοαχήν ξεστόμισε:

—Είνε μεγάλο παλληκάρη ο Χλωμός κυνηγός... "Ας με συγ-
χωρήση για τή γαρά πού λάμπει στό πρόσωπό μου... "Ας προ-
σέη περισσότερο στήν ψυχή μου... Κ' ή ψυχή μου αύτή θλιβεται
είλικρινά για τό χαμό του χλωμού άδελφού μου... Άυστυχός,
δέν είνε στό χέρι μου ν' άλλάξω τή μοίρα τών άνθρώπων. Κ' ή
μοίρα ή δική του θέλει τόν θάνατο του τώρα... "Ετσι προστάζου
οί Θεοί μας!

Η Μεγάλη Καρδιά ύποκλίθηκε χωρίς νά θγάλη μιλά. 'Αγέ-
ρωχα ύστερα, θάδισε πρós τόν μοιραίο πάσαλο τής πυράς.

—Στόπ!... "Ας παραδούση πρώτα τά όπλα του ο Χλωμός ά-
δελφός μου! Ξεφώνισε ο φύλαρχος πειραγμένος. Οι σιχμάλωτοι
μου δέν είνε ένοπιοι ποτέ τους... Κ' ο Μαύρος Θεός του Θα-
νάτου στρέφει με δυσαρκεία τό πρόσωπό του στίς θυρίες μας,
έταν τά θύματα όπλσφορού!

Με περιφρονητικό χαμόγελο ή Μεγάλη Καρδιά, πειραγμένος
κ' αύτός για τήν προσβολή του άφοπλισμού του, πέταξε τά ό-
πλα του στό χάμο, μουγκρίζοντας:

('Ακολουθεί)

